

**V МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА ОНЛАЙН
КОНФЕРЕНЦІЯ**

**ТЕНДЕНЦІЇ ТА ВИКЛИКИ СУЧАСНОЇ АГРАРНОЇ НАУКИ В
УМОВАХ ВІЙНИ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

Присвячена 125-річчю кафедри рослинництва НУБІП України

**V INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL ONLINE
CONFERENCE**

**TRENDS AND CHALLENGES OF MODERN AGRICULTURAL
SCIENCE: THEORY AND PRACTICE**

м. Київ, 2023

УДК 001:63(4/9)

Рекомендовано до друку збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної онлайн конференції: «Тенденції та виклики аграрної науки в умовах війни» Присвяченої 125-річчю кафедри рослинництва НУБіП України вченою радою агробіологічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України від 16 листопада 2023 року протокол № 11.

Тенденції та виклики сучасної аграрної науки в умовах війни: теорія і практика. Присвячена 125-річчю кафедри рослинництва НУБіП України матеріали V міжнародної науково-практичної онлайн конференції (м. Київ, 25-27 жовтня 2023 р.)/НУБіП України, 2023. 339 с.

ISBN 978-617-8351-50-2

У збірнику опубліковано матеріали доповідей учасників V міжнародної наукової інтернет-конференції «Тенденції та виклики сучасної аграрної науки в умовах війни: теорія і практика», яка присвячена 125-річчю кафедри рослинництва НУБіП України. Висвітлено теоретичні і практичні питання сучасної аграрної науки, напрями їх вирішення та впровадження у виробництво.

Титульна сторінка: "Соняхи". Художник: Радо Явора.

© НУБіП України, 2023.

УДК 631.8:633.854.79

ВПЛИВ ДОБРИВ НА УРОЖАЙНІСТЬ РІПАКУ ОЗИМОГО

Бердес В., здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
Крамгольц О., здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

Гарбар Л.А., к. с.-г. н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Стратегічною культурою для сільського господарства України нині є ріпак озимий. Він за обсягами виробництва олійних культур поступається соняшнику та сої. Ріпак використовують як харчову олія, для виготовлення біодизельного палива, є сировиною для мастильних матеріалів, є цінним кормом. Належить до популярних культур Європи. Сьогодні існує потенціал для розвитку ріпаку, як універсальної, багатоцільової культури. Для виробництва використовуються не лише насіння. Насіння є сировиною для виготовлення олії (кулінарія та косметологія), біопалива, мастильних матеріалів, текстильних виробів. З відходів насіння роблять ріпакове борошно для годівлі худоби. Макуха є кормом, багатим на вітаміни та мікроелементи, для тварин. Зі шроту аналогічно виготовляють корм.

Основною метою досліджень було виявлення кращих умов живлення для рослин ріпаку озимого.

Дослідження проводили в умовах чорноземів звичайних. Агротехніка вирощування ріпаку озимого в польових дослідах була загальноприйнята для зони Степу, окрім фонів живлення, які вивчалися в дослідах. Дослідження проводили за схемою: Фактор А – Гібриди: ДК Сеакс, Ексель. Фактор Б – удобрення: 1. $N_0P_0K_0$ (контроль), 2. $N_{120}P_{80}K_{105}$; 3. $N_{90}P_{80}K_{105} + N_{30}$ (відновлення ранньовесняної вегетації); 4. $N_{60}P_{80}K_{105} + N_{30}$ (відновлення ранньовесняної вегетації) + N_{30} (бутонізація); 5. $N_{30}P_{80}K_{105} + N_{60}$ (відновлення ранньовесняної вегетації) + N_{30} (бутонізація).

Результати досліджень засвідчили, що по мірі росту та розвитку рослин ріпаку озимого спостерігалось збільшення площі листкової поверхні. У фазу цвітіння даний показник сягав свого максимуму з показниками, що залежно від варіанту удобрення варіювали у гібриду Ексель від 36,8 до 42,9 тис. м²/га, у гібриду ДК Сеакс – 34,8 до 45,3 тис. м²/га. За подальшої вегетації рослин ріпаку відмічено зниження площі листків, пов'язане з їх відмиранням. Максимальну урожайність насіння ріпаку озимого було отримано на варіанті із застосуванням N₃₀P₈₀K₁₀₅ в основне удобрення, N₆₀ в равнньовесняне підживлення та N₃₀ у фазу бутонізації. З показниками, що склали у гібриду Ексель 3,52 т/га, у гібриду ДК Сеакс – 3,24 т/га.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бердес В., Гарбар Л. А., Кнап Н. В. Вплив позакореневих підживлень на показники урожайності ріпаку. Матеріали IV Міжнародна науково-практична онлайн конференція «Тенденції розвитку та виклики сучасній аграрній науці й освіті за кліматичних та політичних умов», 25 листопада 2022 року. Київ. – с.35.
2. Ovcharuk, O. V., & Ovcharuk, V. I. (2019). *Metody analizu v ahronomii ta ahroekolohii: navchalnyi posibnyk*. Kam'ianets-Podilskyi: TNEU, PDATU, TsNTU [In Ukrainian].